

ability to show mathematical awareness, operating on objects and phenomena of the environment, to correlate them in size, shape, size; navigate in spatial and temporal forms; reach logical conclusions; show intellectual and research skills; creativity and ingenuity in solving tasks. It is noted that the effectiveness of mathematical development of preschool children depends on the level of knowledge of the teacher, his ability to organize the educational process, take into account the individual-differentiated approach in working with children, choose game methods and techniques. A questionnaire for students and educators was developed to determine the state of readiness for professional activities aimed at the logical and mathematical development of preschool children. The analysis of the questionnaires showed that educators-practitioners and graduate students are not sufficiently familiar with modern technological approaches to mathematical development of children, have difficulty in selecting practical exercises and tasks in the classroom and in everyday communication. The study made it possible to state that students are not aware of the importance of forming basic elementary knowledge in mathematics. The system of training students majoring in 012 "Preschool Education" needs to be improved.

Key words: training, development, logical and mathematical development, formation of elementary mathematical concepts, preschool children, future educators of preschool education institutions.

УДК 373:3:7

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.82.03>

Бовсунівський В. М.

РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАВДАНЬ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

У статті висвітлює роль і значення мистецтва в початкових класах загальноосвітньої школи в умовах Нової української школи. Одними з основних завдань уроків художньо-естетичного циклу є: зняття нервово-психологічних перевантажень, відновлення позитивного емоційно-енергетичного тону учнів, усвідомлення своїх почуттів і переживань.

Підкреслено, що в період реформування сучасної освіти важливого значення набуває підготовка сучасного мистецького педагога щодо впровадження нових освітніх програм та державних стандартів. Мистецька освіта є органічним складником системи загальної середньої освіти та направлена на розвиток, виховання, соціалізацію особистості дитини.

Автор чітко виділяє основні тенденції розвитку освіти в Новій українській школі. Підкреслено, що створені програми розвитку шкіл враховують потенціал додаткової освіти дітей, розвиток масово-дозвілєвої діяльності, розвиток технологій інтеграції: інтегровані уроки, експедиції, музеї елективні курси тощо.

Деталізується увага на змісті ключових завдань Нової української школи, що визначає результати загальної освіти: особистісний, соціальний, загальнокультурний, інтелектуальний, комунікативний розвиток.

В роботі простежується значимість творчої діяльності, що розвиває почуття дітей, сприяє інтенсивному розвитку вищих психічних функцій, таких, як пам'ять, мислення, сприйняття, увага, що своєю чергою визначає успішність навчання дитини.

Визначається роль художнього мислення як виду інтелектуальної діяльності, спрямованої на творення і сприйняття творів мистецтва та уяви як психічного процесу створення нового у формі образу, уявлення або ідеї, що відіграє важливу роль у творчості.

На основі дослідження даної проблеми виділено необхідність створення спеціальної системи умов для успішного розвитку творчості учнів. А саме: розвиток інтересу до вивчення образотворчого мистецтва, музичного мистецтва; виховання в учнів віри в свої сили, в свої творчі здібності; навчання мови різних мистецтв; використанні мистецтвознавчих оповідань, бесід, що активізують увагу, думки, емоційну і естетичну чуйність.

Відзначено, що в освітніх закладах значна увага приділена вихованню успішної людини, що неможливо без культури спілкування. Інтегрований курс "Мистецтво" спрямований на виховання толерантної особистості як носія національних культурних традицій і творця "культури світу".

Автор доводить необхідність пошуку способів і методів, які спрямовані на розроблення технології спонукання самостійної активності дитини, оскільки навіть у здібних дітей недостатність активності і діяльності може привести до переоцінки творчих здібностей.

Зміст статті спрямовано на реалізацію мети та завдань навчання мистецтва в початковій школі, що здійснюється за чітко визначеними змістовими лініями.

Матеріал статті допоможе вчителям у вирішенні педагогічних завдань з розвитку духовної культури, проблем соціалізації, розуміння і сприйняття цілісності навколишнього середовища.

Ключові слова: мистецька освітня галузь, Нова українська школа, початкова школа, мистецтво, художньо-естетичний цикл, творчість, ідентичність, інтерпретація в мистецтві, художнє мислення.

З першого вересня 2017 року 100 пілотних шкіл в Україні розпочали працювати за проектом нового Державного стандарту початкової загальної освіти, що забезпечує реалізацію Концепції Нової української школи.

Мета статті, у відповідь на виклики часу, полягає у визначенні шляхів реалізації ключових завдань мистецької освітньої галузі в початкових класах Нової української школи.

Виклики часу зумовили розроблення Концептуальних засад реформування середньої освіти – документа, який проголошує збереження цінностей дитинства, необхідність гуманізації навчання, особистісного підходу, розвитку здібностей учнів, створення навчально-предметного середовища, що в сукупності забезпечують психологічний комфорт і сприяють вияву творчості дітей [2, с. 62].

Перехід до стандартів нового покоління зумовив необхідність підвищення значущості освіти в сучасних освітніх установах. Виділимо основні тенденції розвитку освіти в сучасних загальноосвітніх закладах:

створення програм розвитку шкіл з урахуванням потенціалу додаткової освіти дітей;

– створення різноманітних організаційних структур, позаструктурних (випадковий набір гуртків або відкриття об'єднань, які є гордістю, "візитною картою" школи) і структурних моделей (філія, клуб, центр додаткової освіти та ін.);

– розвиток масово-дозвілдової діяльності (концерти, виставки, фестивалі, огляди, змагання);

– розробка освітніх програм відповідно до нових вимог;

– розвиток технологій інтеграції додаткової освіти з урочною та позаурочною роботою (інтегровані уроки, елективні курси, експедиції, музеї та ін.) [1, с. 2].

Як видно з представлених вище тенденцій, найбільш близькою до необхідної моделі є остання. Водночас ця інтеграція не знаходила нормативно-правового закріплення. По суті, зміст сучасної початкової освіти в деяких освітніх установах виступав продуктивним наповненням змісту загальної освіти.

Зміст деяких ключових завдань Нової української школи визначає результат загальної освіти:

– Особистісний розвиток – розвиток індивідуальних моральних, емоційних, естетичних і фізичних ціннісних орієнтацій і якостей.

– Соціальний розвиток – виховання громадянських, патріотичних переконань, освоєння основних соціальних практик.

– Загальнокультурний розвиток – освоєння предметних основ, основ вітчизняної та світової культури.

– Інтелектуальний розвиток – розвиток інтелектуальних якостей особистості, оволодіння способами навчання, самоосвіти.

– Комунікативний розвиток – формування здатності та готовності вільно здійснювати спілкування, оволодіння сучасними засобами комунікації [5, с. 3].

Є два види творчості: *художня та інтелектуальна*. Дитина зазвичай займається і тою, і іншою.

Художня та інтелектуальна творчість невіддільні одна від одної, вони завжди поруч, і навчання цим двом видам діяльності має йти одночасно. Поділ художніх та інтелектуальних творчих здібностей, яке зазвичай відбувається в буденній свідомості, лише зменшує їх ефективність.

Творчість – це складний психологічний процес, пов'язаний з характером, інтересами, здібностями особистості. Розвиток творчого процесу збагачує уяву, розширює знання, досвід та інтереси дитини. *Творча діяльність* розвиває почуття дітей, сприяє інтенсивному розвитку вищих психічних функцій, таких як пам'ять, мислення, сприйняття, увага, що своєю чергою визначає успішність навчання дитини. Працюючи творчо, дитина відчуває цілу гаму позитивних емоцій, як від процесу діяльності, так і від отриманого результату. Пізнаючи, створюючи твори мистецтва, дитина відображає в них своє розуміння життєвих цінностей, свої особистісні властивості, по-новому осмислює їх, переймається їх значимістю і глибиною. Через творчу діяльність формується естетична сприйнятливість дитини до світу, оцінка прекрасного [4, с. 38].

Особливе значення творча діяльність має для обдарованих і талановитих дітей. Як ми знаємо, саме цим дітям приділено значну увагу в національній Освітній ініціативі "Нова українська школа".

Наприклад, в образотворчому мистецтві талановита дитина проявляє дуже великий інтерес до візуальної інформації, в найдрібніших деталях запам'ятовує побачене; проводить багато часу за малюванням і ліпленням. Вона серйозно ставиться до своїх художніх занять і отримує від них велике задоволення; демонструє випереджаючу свій вік умілість; оригінально використовує засоби художньої виразності, експериментує з використанням традиційних матеріалів, усвідомлено будує композицію малюнків; її твори включають безліч деталей; роботи оригінальні. У підсумку заняття мистецтвом сприяє розвитку особливого художньо-естетичного сприйняття світу, створенню унікальної для кожного учня моделі світу. У міру того як вони формуються, їх роль стає все більш і більш активною в побудові системи відносин школяра з навколишньою дійсністю. Учень на певному етапі свого розвитку, завдяки складній системі внутрішніх установок, накопичених знань, найтоншої системи інтерпретацій і особистісних смислів, починає більшою мірою виходити зі створеної ним моделі світу, ніж об'єктивної реальності. А від того, наскільки широкою, багатовимірною і гнучкою вона буде, залежить сьогодення і майбутнє учня [2, с. 62].

Великі можливості можуть відкритися перед дитиною, якщо їй дати можливість у виборі матеріалу для творчості, якщо її навчити грамотно "виплеснути" на папір мрії, бажання. На початку кожного заняття проводиться невелика емоційна бесіда, де повідомляються необхідні для майбутньої роботи знання. Водночас бесіда налаштовує учнів на творчість: художньо-образне слово допомагає створювати яскраві образи, які потім збагачуються в результаті активізації мислення, творчої уяви і втілюються в навчально-творчих позиціях. Цей прийом допомагає закріпити уявлення про зображуваних героїв і події, підсилює образну

виразність малюнків. Істотне значення відіграє демонстрація репродукцій у вихованні художньо-творчої активності на уроках образотворчого мистецтва. Це зумовлено тим, що вона завжди пов'язана з переживанням дитиною позитивного емоційного стану. Введення інтерпретації сюжетів захоплює учнів, створює сприятливий емоційний тонус, стимулює прояв творчих здібностей. Використання різноманітних художніх матеріалів, застосування змішаної техніки не тільки дозволяє учням домагатися великої образної виразності, а й сприяє розвитку художньої творчості [2].

Для успішного розвитку творчості учнів початкової школи необхідне створення спеціальної системи умов:

- розвиток інтересу до вивчення образотворчого мистецтва;
- виховання в учнів віри в свої сили, в свої творчі здібності;
- послідовне ускладнення образотворчої діяльності, забезпечення перспектив розвитку художньої творчості;
- навчання мові образотворчого, народного, декоративно-прикладного мистецтва та дизайну, освоєння засобів художньої виразності пластичних мистецтв;
- цілеспрямоване, систематизоване використання мистецтвознавчих оповідань або бесід, що активізують увагу дитини, роботу його думки, його емоційну і естетичну чуйність;
- використання на заняттях образотворчого мистецтва технічних засобів навчання і спеціальних наочних посібників;
- введення в заняття творчих, імпровізаційних і проблемних завдань та інше [5, с. 4]

До кінця навчання в початковій школі у молодших школярів формуються уявлення про основні жанри і види творів образотворчого мистецтва, про техніки живопису. Формуються вміння розрізняти основні і складові, теплі і холодні кольори; дізнаватися про окремі твори видатних вітчизняних і зарубіжних художників, називати їх авторів; порівнювати різні види образотворчого мистецтва (графіки, живопису, декоративно-прикладного мистецтва). Отримані знання та вміння учні можуть використовувати в практичній діяльності та повсякденному житті для: самостійної творчої діяльності, збагачення досвіду сприйняття творів образотворчого мистецтва, оцінці творів мистецтва при відвідуванні виставок і художніх музеїв.

Людська психіка спочатку таїть в собі здатність до створення різних мов моделювання, вона дозволяє людині будувати безліч внутрішніх реальностей, частина з яких стає підставою для перебудови навколишньої нас дійсності.

Моделювання реальностей є одним із ключових призначень мистецтва, провідний інструмент людського прогресу і творчого перетворення світу. Тому уроки мистецтва як спосіб вдосконалення інструментів моделювання важко недооцінити для розвитку інтелекту і особистості загалом. Саме звідси наше розуміння основного призначення уроків мистецтва – формування навичок побудови безлічі реальностей, що є основою мислення і творчості. *Мислення і творчість* невіддільні, оскільки будь-який розумовий процес завжди пов'язаний з перетворюючим початком. Тому у творчій діяльності найбільш яскраво і цілісно вдається з'єднати емоційну, інтелектуальну і духовну сфери.

Нова українська школа прийняла як пріоритет виховання особистості, здатної до соціалізації. Тому в більшості шкіл робиться наголос на виховання успішної людини. А успішність без культури спілкування, що включає в себе *толерантність*, неможлива.

У ряді шкільних дисциплін предмет інтегрований курс “Мистецтво” займає значуще місце у вихованні толерантної особистості як носія національних культурних традицій і творця “культури світу”. Він давно вже вийшов за рамки простих “уроків малювання”, “музики” і його виховні можливості неухильно розширюються [1, с. 5].

Мистецтво можна не тільки споглядати та відчувати, в ньому можна перебувати.

Воно виробляє емоційно-ціннісні і поведінкові реакції учня, вчить гармонії і творчості, тренує почуття, емоції і характер. Крім універсальних навчальних дій, діти отримують і закріплюють соціально-моральний досвід орієнтації в багатьох життєвих сферах, оскільки мистецтво відображає життя.

Заняття мистецтвом дозволяє пізнавати зв'язки предметного світу і явищ життя, впливати на почуття дитини і її світовідчуття, акцентувати зв'язок мистецтва з уявленнями про красу, добро, традиції різних народів. Саме через мистецтво починається шлях до всесвітньої історії та культури.

Мета сучасних мистецьких програм в шкільній освіті полягає в тому, щоб дати можливість дітям проявити себе, творчо розкритися в різних видах мистецтва.

У практичній роботі мистецького педагога творчість проявляється в:

- нестандартних підходах до вирішення проблем;
- розробці нових навчальних технологій, методів, форм організації освітнього процесу;
- умінні бачити “віяло варіантів” вирішення однієї і тієї ж проблеми.

Одним з основних партнерів вчителя по творчості є учень. Він – рідке складний, динамічний, неповторний. Тому чим вище педагогічна майстерність вчителя, тим швидше зростає учень як особистість, тим ефективніше формуються моральні цінності, які стають його надбанням. В цьому разі педагог є носієм інформації. Володіння вчителем певними мистецькими навичками формує в здобувачів освіти культурні переваги, вибір різноманітних засобів допоможе придбати індивідуальний досвід творчої діяльності учнів.

У творчому досвіді дитини потреба в спілкуванні засобами мистецтва необхідна для розвинутого художнього сприйняття.

Заняття мистецтвом дають можливість залучення до культури і формують духовну особистість. Духовність визначає потреби до вираження світовідчуття і свого самовираження. Самовираження формує ідентичність, знання про себе і свої можливості, а *ідентичність* дає можливість успішно соціалізуватися серед однолітків, в суспільстві і контексті культури.

Вибір дитиною творчої діяльності свідчить про наявність інтересу до творчого або фізичного розвитку.

Завдяки властивим особистості здібностям, мотивам, знанням, умінням створюється продукт, що відрізняється новизною, оригінальністю, неповторністю, змістовністю. При цьому значну роль відіграє потреба особистості в *самоактуалізації* – прагненні до більш повноцінного виявлення і розвитку соціальних можливостей, що спонукає особистість проявляти свою творчу активність. Ступінь вираження творчої спрямованості багато в чому залежить від відомої властивості особистості – активності, і має психологічні критерії та ознаки творчості. Молодші школярі хочуть швидко отримати кінцевий результат своєї творчої діяльності. У цей період навчання яскраво виражена залежність інтересу до окремих видів мистецької діяльності від якості одержуваного ними результату. Чим вище буде результат, тим більше буде бажання у дитини займатися цією діяльністю. Схильності до різних видів занять мистецтвом залежать від отримання знань, вироблення універсальних навчальних дій з цього предмету. Крім того, дітей молодшого шкільного віку відрізняє яскрава образність уявлень, прагнення до творчості, створення цікавого, красивого, оригінального. Одним з головних показників здібностей дітей є ступінь вираженості їх власної активності взагалі, і це властиво в будь-якій творчій діяльності. Тому насамперед необхідно шукати способи і методи, розробляти технології спонукання самостійної активності дитини. Навіть у дуже здібних дітей недостатність активності і діяльності може привести до переоцінки творчих здібностей. Творча діяльність дитини, в якому б віці вона не була, буде успішна лише в тому разі, якщо дитина зацікавиться і захоче нею захоплено займатися [1, с. 3].

Вчитель повинен підходити до кожного учня суто індивідуально. Якщо дитина не справляється із завданням, не потрібно робити передчасних висновків про нездатність її до тієї чи іншої мистецької діяльності. Процеси, пов'язані з проявом індивідуальних особливостей, вселяють впевненість в тому, що цілеспрямована дія на дитину з боку педагога сформує і розвине певні творчі здібності учня, активізує його творчу діяльність загалом.

Інтерпретація в мистецтві – це необхідний елемент процесу художньої творчості і сприйняття твору мистецтва. Художнє відображення дійсності в мистецтві обов'язково включає момент її тлумачення. Переосмислення художнього твору в ході розвитку духовної культури щоразу стає його новою інтерпретацією. Як найважливіший складник інтерпретації входить і в процес сприйняття мистецтва аудиторією і полягає у своєрідності розуміння його тим чи іншим суб'єктом сприйняття в залежності від індивідуальності, соціальної приналежності, рівня розвитку [3, с. 44].

Художнє мислення – це вид інтелектуальної діяльності, спрямованої на творення і сприйняття творів мистецтва, особливий різновид мислення людини, що відрізняється за характером протікання, кінцевими цілями, соціальними функціями і способами включення в суспільну практику. Природа і сутність художнього мислення зумовлені духовно-практичним способом художнього освоєння світу, характером художнього відображення. Поряд з художнім мисленням важливу роль у творчості відіграє *уява*. Це психічний процес створення нового у формі образу, уявлення або ідеї. Уява завжди є певний відхід від дійсності. Але в будь-якому разі джерело уяви – це об'єктивна реальність. Учні, зображуючи (образотворче мистецтво) те чи інше явище, подію, часто не є їх очевидцями і безпосередніми учасниками. Але яким би не було новостворюване учнями, воно завжди ґрунтується на даних дійсності, на тих чи інших фактах, явищах, об'єктах реальності.

Основним завданням залучення дитини до мистецтва є формування уявлення про різноманіття і захопливості художньої творчості. Емоційно-образна форма мислення дає можливість пізнавати і будувати емоційно-ціннісне ставлення до світу, мистецтво розвиває, формує цю сферу мислення.

З огляду на головну мету художньо-естетичної освіти в початковій школі, у якій задекларовано розвиток особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва та навколишнього світу, здатності до сприймання, розуміння і творення художніх образів, потреб в художньо-творчій самореалізації і духовному самовдосконаленні, можна констатувати, що інтегрований курс "Мистецтво" активізує внутрішній духовний світ учнів, їхні почуття та думки, що сприятиме розвитку моральних, естетичних, світоглядних ідеалів та формуванню соціальних компетенцій учня.

Таким чином, викладання предметів художньо-естетичного циклу є показником і запорукою становлення духовності особистості учня зокрема і суспільства загалом. За належного до них ставлення ці предмети можуть повернути особистості школяра духовне його наповнення і культурну ідентичність.

Використана література:

1. Гриценко О. Інформаційно-методичне забезпечення реалізації Держстандарту початкової освіти на основі роботи творчої групи. *Початкова школа*. 2018. № 3. С. 1–5.
2. Морозова Ольга. НУШ очима дитини. *Початкова школа*. 2018. № 6. С. 62.
3. Нова українська школа: порадник для вчителя. Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ "Видавничий дім "Пляди", 2017. 206 с.

4. Усатенко Тамара. Горизонт нової української школи: компетентність “спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами”. *Українська мова і література в школі*. 2017. № 6. С. 37–40.
5. Ушмарова В. Організація науково-методичної роботи з учителями початкової школи у контексті Концепції “Нова українська школа”. *Початкова школа*. 2017. № 9. С. 1–5.

References:

1. Gritsenko O. (2018) Informatsiino-metodychne zabezpechennia realizatsii Derzhstandartu pochatkovoї osvity na osnovi roboty tvorchoї hrupy [Information and methodological support for the implementation of the State Standard of Primary Education based on the work of the creative group] / O.Gritsenko *Pochatkova shkola*. № 3. s. 1–5 [in Ukrainian].
2. Olga Morozova. (2018) NUSh ochyma dytyny [NUS through the eyes of a child] *Pochatkova shkola*. № 6. 62 s. [in Ukrainian].
3. (2017) Nova ukrainska shkola: poradnyk dlia vchytelia [New Ukrainian school: a guide for teachers] Under the general. ed. Bibik N. / M. K.: TOV “Vydavnychi dim “Pleiady”. s. 206 [in Ukrainian].
4. Usatenko T. (2017) Horyzont novoi ukrainskoї shkoly: kompetentnist “spilkuvannia derzhavnoiu (i ridnoiu u razi vidminnosti) movamy”. [Horizon of the new Ukrainian school: competence “communication in the state (and native in case of difference) languages”] *Ukrainska mova i literatura v shkoli*. № 6. s. 37–40.
5. Ushmarova V. (2017) Orhanizatsiia naukovu-metodychnoi roboty z uchyteliamy pochatkovoї shkoly u konteksti Kontseptsii “Nova ukrainska shkola” [Organization of scientific and methodical work with primary school teachers in the context of the Concept “New Ukrainian School”] *Pochatkova shkola*. № 9. s. 1–5 [in Ukrainian].

Bovsunivsky V. M. Implementation of the tasks of the artistic educational industry in the primary classes of the New Ukrainian school

The author highlights the role and importance of art in the primary grades of secondary school in the New Ukrainian school. One of the main tasks of the lessons of the artistic and aesthetic cycle are: removal of neuro-psychological overloads, restoration of positive emotional and energetic tone of students, awareness of their feelings and experiences.

It is emphasized that in the period of reforming modern education it is important to train a modern art teacher to implement new educational programs and state standards. Art education is an organic component of the system of general secondary education and is aimed at the development, upbringing, socialization of the child's personality.

The work traces the importance of creative activities that develop children's feelings, promotes the intensive development of higher mental functions, such as memory, thinking, perception, attention, which, in turn, determines the success of the child's learning.

The role of artistic thinking as a type of intellectual activity aimed at creating and perceiving works of art and imagination as a mental process of creating something new in the form of an image, idea or idea, which plays an important role in creativity.

Based on the study of this problem, the need to create a special system of conditions for the successful development of students' creativity.

The material of the article will help teachers in solving pedagogical problems on the development of spiritual culture, problems of socialization, understanding and perception of the integrity of the environment.

Key words: art educational branch, New Ukrainian school, art, significance of fine arts, musical art, artistic and aesthetic cycle, creativity, interpretation in art, artistic thinking.

УДК [378.091.212:78]:[316.61:81.111]:005.57

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.82.04>

Брежнєва С. Б., Терещенко С. В.

ПЕДАГОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті актуалізується проблема формування англomовної міжкультурної комунікації майбутніх учителів музичного мистецтва. Цей феномен трактується авторами як невіддільний складник професійного становлення майбутнього фахівця мистецьких дисциплін, що набувається у процесі навчання у педагогічному ЗВО та має особливу актуальність у сучасних економічних умовах, оскільки комунікація забезпечує можливість кар'єрного росту та професійного успіху.

Автори впевнені, що розширення можливостей практико-орієнтованої англomовної міжкультурної комунікації у навчанні майбутніх учителів музичного мистецтва дозволить реалізувати сучасні освітні потреби щодо підготовки конкурентоспроможних спеціалістів до ділової міжкультурної взаємодії з урахуванням відмінностей та спільних рис культур, адже конкурентоспроможність випускника ЗВО суттєво визначається його вмінням встановлювати контакти, організовувати й здійснювати професійне спілкування, використовуючи іноземну мову. Це значно залежить від рівня її оволодіння студентом-музикантом та уміння ним грамотно використовувати усну та писемну англійську мову в рамках предметної галузі, що буде викладатися у майбутньому.

Враховуючи вимоги освітньої політики України щодо підготовки конкурентно-спроможного фахівця, автори звертають особливу увагу на необхідність перегляду наявних програм на факультетах мистецьких спеціальностей і про-